

ל"ז מקירה לרשות מיוחד כלל דהקדש כל היבא
לדמיא בי גזא דרחמנא איתא ול"ש בזה שינוי
רשות, וא"כ שוב מהני אמירה כיון דאם נתקדש
באמירה ה"ה ברשות הגבוה בכל מקום אבל לא
מטעם חזר הקדש כיון דבאמת הוא חזר
הדיוט, ויש להאריך הרבה בזה ואכמ"ל:

(ד) ב"ב' חסידים ס' תקל"ח כתב בזה"ל לענין
נמאון אדם ובהמה יתנו לאדם תחילה
ואח"כ לבהמה דכתיב ותאמר אליו גם אתה
שחיה ואח"כ גם לגמליך אשאב וכתיב והשקית
את העדה ואת בעירם העדה תחילה ואח"כ את
בעירם אבל באמירה הבהמה קודמת וכו'
ע"י"ש. והנה לכאורה יש לעיין דהרי בקרא
דכתיב דבאמירה הבהמה קודמת והוא קרא
דונחתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת
דמכאן דייקין דאסור לאכול קודם שיתן לאכול
לבהמתו, וא"כ למ"ד ושבעת זו שתי' הרי
מבואר באותו קרא דגם לענין שחיות האדם
הבהמה קודמת לאכילה עכ"פ, ולומר דכוונת
הספר חסידים באמת כן הוא דרך בשחיות אדם
ובהמה האדם קודם אבל אכילת בהמה ושחיות
אדם ג"כ בהמה קודמת זה אינו במשמע, וגם
מדברי האחרונים בש"ע (או"ח ס' קס"ו) לא
משמע כן אלא דכללל הוא דלשחות מותר אפילו
קודם שיתן לאכול לבהמה, והגרא"ה לפענ"ד
בענין זה דהנה יש שני עניני שתי' יש ענין שתי'
שהוא לנמאון של אדם וזה אינן לו שייכות
לאכילה, ויש שתי' שהיא אחר אכילה להשלים
הסעודה וזה ענין ושבעת זה שתי' שבאה אחר
אכילה ובשתי' זו אמרה התורה"ק דאכילת
הבהמה קודמת, אמנם בשתי' דהיא לנמאון ולא
מכאן אכילה מזה לא דברה התורה"ק ובה שפיר
י"ל דאומה שתי' קודמת לאכילת בהמה וע"י
נח' כתב סופר או"ח ס' ל"ז שלא הרגיש בכ"ז
שכתבנו, ולענ"ד הדברים ברורים למדין:

אמנם בעיקר דברי הספר חסידים שמחלק
בין שתי' לאכילה מכא הני ב' ראיות

כבר הביא הג' בעל יד אפרים ו"ל (בגליון שו"ע
שם על מג"א סק"י"ח) דברי האור החיים ו"ל
בפרשתינו שהקשה על רבקה דלמה נחנה
מקודם לאליעזר לשחות טרם שנחנה לבהמה
ותירץ כי יען שמצו אומה להשקותו הרגישה
שבעת יש לו נער מזה והוא נמא' ובה"ג אדם
קודם, והנה לפי מה שכתבנו נראה דהמה כד'
ס' חסידים הנ"ל דגם ספר חסידים מודה דאם
אינו נמא' הבהמה קודמת גם לשתי', רק דנמא'
או האדם קודם כמו שחראה מדקדוק הלשון
בס' חסידים וכמו שכתבנו שמוכח מקרא
דושבעת זו שתי' וע"כ כדאמרן:

אמנם מה שיפלא בעיני על הס' חסידים הוא
הראי' שמיייתי מהא דאמר הקב"ה
למשה רבינו והשקית את העדה ואת בעירם
[וע"י' ביד אפרים שם ובת' כ"ס הנ"ל ותרצה
פלא שהנך גדולי הדור לא טרחו לעי' בס'
חסידים בפנים ולא ידעו שבס"ח מוצא ראי' זו]
וזה לפע"ד תימא גדולה, דהרי ברור הדבר שזה
שאמר הקב"ה והשקית את העדה ואת בעירם
אין הטעם משום נער בע"ח דהרי משום
נעב"ח אין שייך לעשות נס שהוא למעלה מן
הטבע דכל הברואים הם רק תחת הטבע, רק
כמו שאמרו חז"ל וילפינן מזה דהתורה חסרה על
ממונן של ישראל ולהראות גודל חיבתן של
ישראל לפני המקום שאף בשביל ממונן הוציא
מ"ר ע"ה מים מן הסלע, וברור הדבר שאם הי'
ממון של ישראל מה שאינו בע"ח צריך למים
שלא יתקלקל הי' ג"כ בכלל הנס הזה כיון
שנעשה רק בשביל שהוא ממון ישראל ולא מפני
שהוא בע"ח, וא"כ איך שייך לומר דבזה
הבהמה קודמת לאדם כיון דמנ"ד הצ"ח לא
הי' שייך בזה נס כלל והבן היטב כי הדברים
אמתים לפענ"ד:

ועפ"י"ז נראה לפענ"ד לתרץ קו' הטו"א ו"ל
בר"ה (ד' כ"ז) על הא דמבואר
במנחות (דע"ו ע"ב) לענין למה"פ דניקח מן

החטים משום דהתורה חסה על ממונן של
ישראל ואמרין היבא רמיזא דכתיב והשקית את
העדה ואת בעירם, ואמאי לא הביא הגמ'
דמנחות ראי' דהתורה חסה על ממונן של
ישראל ממשנה דנגעים פי"ב מ"ה מהא דוולא
הכהן ופנו את הצית שלא יטמאו כלי חרס שאין
לו טהרה במקוה הרי מבואר מזה עד כמה
התורה חסה על ממונן של ישראל, אמנם
לדברינו הג"ל נראה דזה צוודאי ידעינן דהתורה
חסה על ממונן של ישראל ומהכ"ח לגרוס היוק
לבעה"ב שיש לו נגע בביתו כמה שנוכל להחיל
ע"י הוצאה לחוץ טרם שיטמא הכהן, אמנם זה
דוקא אם אינו נוגע לכבוד שמים אמנם
בלחה"פ דהוא קרבן לגבוה שפיר י"ל דל"ש
בזה כלל התורה חסה על ממונן של ישראל כיון
דמה שנוגע לענין גבוה ל"ש לומר התורה חסה
על ממונן של ישראל, וכמו"ש החוס' יו"ט פ"א
דשקלים דמה"ט ממשכנין על השקלים אפי'
את כמותו כיון דמשלך הכל, וא"כ יש סברא
גדולה לומר כן לענין התורה חסה על ממונן של
ישראל ג"כ דל"ש מה"ט, אמנם מדמלאנו הכא
גבי והשקית את העדה ואת בעירם דהשי"ת
שידד הטבע בשביל ממונן של ישראל הרי כ"כ
יקר ממונן של ישראל אלל הקב"ה עד ששידד
הטבע עבור הממון לכן אמרין דגם לנגד גבוה
התורה חסה על ממונן של ישראל, יהי' איך
שיהי' עכ"פ ראית הספר חסידים מכאן דלענין
שמי' האדם קודם ז"ע כמס"ל: